

Osječko-baranjska županija – prepuna pametnih ideja

Najbolje projektne ideje za razvoj koncepta pametnih sela u Osječko-baranjskoj županiji će od slijedeće, 2021. godine konkurirati za sredstva iz fondova Europske unije

Objavio **Zvonko Pavić** - 28./11/2020.

Osječko-baranjska županija, panorama/Foto OBŽ

Najbolje projektne ideje za razvoj koncepta pametnih sela u Osječko-baranjskoj županiji će od slijedeće, 2021. godine konkurirati za sredstva iz fondova Europske unije

Inicijativu pametna sela prepoznale su i druge naše županije, primjerice **Osječko-Baranjska**, koja je u svrhu poticanja, educiranja, podizanja svijesti i aktiviranja svih lokalnih čimbenika donijela Odluku o dodjeli nagrada za izradu projektnih ideja o razvoju pametnih sela na svom području. Natječaj je bio raspisan tijekom ljeta ove godine i rezultirao je s **47 prijava**. Najbolje projektne ideje za razvoj koncepta pametnih sela u toj županiji će od slijedeće, 2021. godine konkurirati za sredstva iz fondova Europske unije, a sama Osječko-baranjska županija je **dodijelila dvadeset novčanih nagrada** u iznosu od 200 tisuća kuna.

Sastanak LAG-a Strossmayer/Foto: OBŽ

Dvadeset nagrađenih

Prvu nagradu dobila je **Lokalna akcijska grupa (LAG) Strossmayer**, za projekt promicanja zelene mobilnosti. Drugu nagradu dobila je **Općina Erdut**, za projekt Lokalna hrana za lokalni razvoj, a treća je **Udruga za kreativni razvoj Slap**, koja je nagrađena za svoj projekt (P)OKRET – pametna kreativna ekonomija. Nagrađeni su još **DM Global**, obrt za projekt Digitalizacija ponude aktivnosti agroturizma kroz aplikaciju Agrolink; **Udruga za razvoj zajednice Kreaktiva OBŽ** – za projekt Naša STvEMirska županija; **Gamma**, obrt za projekt Održiva poljoprivreda budućnosti bazirana na inovativnim tehnologijama i znanstvenim istraživanjima – AgroSmartSciTech; **Udruga Biti Bolji** za izradu mobilne aplikacije YEstivo; **Baranja alternativa**, obrt za projekt Tiny House Chardak – THCH; **Ines Botušić** za razvoj naprednog digitalnog sustava za upravljanje obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima – OPGBiz; **Sanela Ravlić** za uspostavu pilot projekta inovativnog modela usluga i dugoročnih aktivnosti u Općini Draž; zatim, **Slaven Damjanović** za osnaživanje i pozicioniranje postojećih snaga Osječko-baranjske županije implementacijom novih inovativnih tehnologija u ruralnim područjima; tvrtka **Recider** za projekt Slavonija 2.0: demografsko tehnološka revitalizacija ruralnih sredina OBŽ; nagrađen je i obrt **MG Solutions**, za projekt Pametno upravljanje životinjskim nastambama; **Marijo Majstor**, za projekt Digitalni centar za starije; **Davorin Jašinski** za Geografski informacijski sustav za umrežavanje poljoprivrednika – GisUP; tvrtka **Diskus** za projekt unaprijeđenja infrastrukture

ruralnih područja u svrhu stvaranja sela budućnosti; nagrađen je i **Panon – institut za strateške studije**, udruga **Revitalizacija baranjskih pustara** (I. Faza); **Valentina Prenković** za projekt Smart Road; **Dino Kaplan** za Centar pametne poljoprivrede; **Valpovština info Belišće**, udruga, Roboti u funkciji razvoja i sigurnosti ruralnog područja. Šire ćemo opisati tri prvonagrađena projekta.

Ruralni e-bicikli

Lokalna akcijska grupa Strossmayer nagrađena je prvom nagradom za projektну ideju naziva **Zelena mobilnost – ruralni e-bicikli**. Cilj joj je povećati mobilnost seoskog stanovništva korištenjem održivih izvora energije u općinama Satnica Đakovačka, Viškovci, Drenje, Levanjska Varoš, Trnava, Strizivojna i Semeljci. Projekt bi riješio problem nedovoljne prometne povezanosti i pridonio smanjenju zagađenja okoliša u navedenim selima. Namjera je **stvoriti javni servis prijevoza električnim biciklima** u općinama u sastavu Lokalne akcijske grupe „Strossmayer“. Uspostavio bi se energetska neovisan i potpuno automatiziran sustav, a zbog jednostavnosti korištenja električnih bicikala za koje nije potrebna vozačka dozvola velika većina lokalnog ruralnog stanovništva bi mogla koristiti ovu uslugu „zelenog“ javnog prijevoza. **Naglasak je na socijalnoj komponenti**, koristi za ruralnu zajednicu, odnosno rješavanju problema i povećanju kvalitete života lokalnog ruralnog stanovništva „pametnim“ rješenjima.

Božana Kovačić – predsjednica LAG-a Stross./Foto OBŽ

Lokalna hrana za lokalni razvoj

Projektna ideja Lokalna hrana za lokalni razvoj vezana je za **potrebe razvoja**

općine Erdut, koja se sastoji od naselja Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj. Općina Erdut ima više od sedam tisuća stanovnika i više od 400 registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Projekt nastoji riješiti ove probleme: ne postoji lokacija na području općine Erdut gdje možete **kupiti isključivo proizvode koje su proizveli lokalni proizvođači**; ne postoji **digitalno obrađena baza** – platforma s kontaktima proizvođača voća, grožđa, povrća, meda ili vina, te drugih prehrambenih namirnica ili lokalno proizvedenih proizvoda; proizvođači i lokalna zajednica nisu međusobno povezani niti postoji **sinergija resursa i razvojnih mogućnosti** i posljednje i ne manje važno, ne postoji organizirana promidžba konzumacije lokalno proizvedene hrane, a ne provodi se ni **informiranje djece u vrtiću i školama** na području općine Erdut o značaju korištenja vlastitih resursa i njihovom značaju za razvoj područja. **Cilj je osnovati udruhu – zadrugu lokalnih proizvođača**, postaviti jednu prodajnu jedinicu – kiosk u naselju Dalj na lokaciji u centru naselja, opremiti prodajnu jedinicu potrebnim inventarom – hladnjaci, police, mljekomat, mjerni instrumenti (vaga), **postaviti digitalnu platformu** kao informativni kanal o proizvođačima čiji su proizvodi dostupni u prodavaonici, sa svim relevantnim podacima o proizvođaču – telefon, e-mail, adresa, u i oko prostora prodavaonice upriličiti različite manifestacije – kušanja, sajmove i slično. Postoje potrebe za postavljanjem još tri prodajna mjesta. To bi bile **osnove za ostvarenje modela pametnog** sela koje trebaju postaviti temelje za zadržavanje stanovništva u ruralnim prostorima, uz poboljšanje kvalitete života i omogućavanje ostvarenja dodatnih prihoda.

Osječko-baranjska županija, panorama/Foto OBŽ

(P)OKRET – pametna i kreativna ekonomija

Cilj projekta (P)OKRET – pametna i kreativna ekonomija je **zadržavanje mladih u ruralnom prostoru poticanjem održivog poduzetništva** i stvaranjem infrastrukture podrške (know-how, on-line platforma) koja će promovirati i podržavati zeleno poduzetništvo mladih zasnovano **na principima održivog razvoja i Europskom Zelenom planu**. Kao pilot nudi se pokretanje već osmišljenog poduzetništva (Business in the Box) te stvara franšiza koja se može proširiti i na ostale lokalne zajednice. Riječ je o **stanicama za nadopunu higijenskih proizvoda**, isključivo ekoloških, čime se ulazi u područje zelene ekonomije. Jedan lokalni proizvođač dobiva licencu za proizvodnju eko sredstava za čišćenje, a školske zadruge/društvena poduzeća mladih dobivaju franšizu i vode poslovanje. Na taj način kvalitetna sredstva za čišćenje postaju dostupna svim društvenim skupinama, a mladi kroz taj model poslovanja ulaze u svijet poduzetništva. U suradnji s uspješnim zelenim poduzećima potom se stvaraju franšize i za druge modele zelenog poslovanja. Mladima u pet ruralnih sredina Osječko-baranjske županije bit će na raspolaganju **mentorska i trenerska podrška** i olakšan pristup financijskim sredstvima i ulagačima u njihove poduzetničke ideje.

Osječko baranjska županija jedina županija koja je organizirana tako da ima upravni odjel za ruralni razvoj, dok ostale županije ruralni razvoj imaju organiziran kao dodatak poljoprivredi. Mnogi izjednačavaju poljoprivredu i ruralni razvoj što je potpuno netočno, a upravo to razvojem novog koncepta Pametna sela (Smart Villages) EU želi naglasiti i izbjeći.

Feljton o inicijativama za stvaranje pametnih sela u Hrvatskoj nastao je uz potporu Agencije za elektroničke medije u sklopu projekta financiranja novinarskih istraživanja na teme koje su od javnog interesa.

Zvonko Pavić

Slobodni novinar, profesionalni pripovjedač i pisac raznih tematskih sadržaja, specijaliziran za pisanje o novim tehnologijama i njihovom utjecaju na društvo, industrije, svakodnevni život i rad te poslovanje. Surađivao je i surađuje s raznim medijima, počevši od hrvatskih dnevnih listova, poslovnih tjednika i mjesečnika te lokalnih franšiza časopisa kao što su Reader's Digest i Computerworld te internetskih portala kao što su t-portal i mreza.bug.hr i drugi.

